

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 23.10.2020
Kabul Tarihi / Date Accepted : 02.11.2020
Yayın Tarihi / Date Published : 15.03.2021

 <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.60703-815358>

GİRİŞİMCİLİK BECERİSİNİN KAZANDIRILMASI BAĞLAMINDA GİRİŞİMCİLERİN ÖZ YAŞAM ÖYKÜLERİNE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

Murat TARHAN¹

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de çeşitli alanlarda faaliyetlerde bulunmuş girişimcilerin öz yaşam öykülerinden yola çıkarak girişimcilik becerisini etkileyen unsurların tespiti ve değerlendirilmesidir. Araştırmada girişimcilerin, girişim faaliyetlerinde bulunduğu alanlar; girişime başlama yaşı; eğitimi; girişimciliğini etkileyen ailesel, sosyal ve çevresel etmenler ile bireysel becerilerine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Bu verilerin elde edilmesi özellikle Türkiye’de girişimcilik eğitimi ve girişimcilik becerisinin kazandırılmasında eğitim sürecine olumlu katkı sağlayacak unsurların belirlenmesi açısından önemli görülmüştür. Verilerin elde edilmesinde doküman inceleme formu, verilerin analiz edilmesinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular dört unsur (yaş, faaliyet alanı, girişimsel özellik, eğitim) doğrultusunda değerlendirilmiştir. Özellikle girişimcilerin genellikle yirmili yaşlarda kendi iş yerlerini açarak girişim faaliyetlerinde bulunduğu görülmüştür. Türkiye’de çeşitli alanlarda girişim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği gözlemlenmekle birlikte teknolojik alanda ve dijital alanda yapılan girişimsel aktivitelerin azlığı dikkat çekmiştir. Girişimcilerin birçoğunun girişimci faaliyetlerinde ailelerinin etkisinin olduğu tespit edilmiş ve aileden gelen tecrübenin girişimcilik aktivitelerini olumlu bir şekilde etkilediği bulgulanmıştır. Girişimcilik faaliyetlerinde eğitimin girişimcilik aktivitesine olumlu bir şekilde katkı sağladığı anlaşılmış ve girişimsel aktivitelerde bireysel özelliklerin etkili olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak Türkiye’de girişimcilerin girişimci faaliyette bulunduğu yaş aralığının 20-30 olduğu, aile mesleklerinin ve aile kültürünün girişimci faaliyetlerde önemli bir rol oynadığı, yaşantı esnasında karşılaşılan zorlukların, kazanılan becerilerin fırsatlar oluşturduğu ve bu fırsatların kazanıma dönüştürüldüğü, eğitimin girişimcilik aktivitelerine olumlu bir etkisinin olduğu ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik becerisi, girişimcilik eğitimi, girişimcilik, eğitim, girişimci

AN EVALUATION ON SELF-LIFE STORIES OF ENTREPRENEURS IN THE CONTEXT OF GAINING TO ENTREPRENEURSHIP SKILLS

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the factors affecting entrepreneurship skills by using the autobiographies of entrepreneurs. In the research, the activities of the entrepreneurs were evaluated in four categories. These are: Type of business, age, education, assessment of individual skills. Turkey is an important study to determine the factors affecting terms of entrepreneurial skills. Document analysis form was used to collect data. Content analysis was used in the evaluation process. Findings were evaluated according to four criteria (age, activity area, interventional characteristics, education). It has been added to the findings that the number of entrepreneurship activities carried out in the digital field is less in the relevant years. Also in areas such as food, metal processing, transportation. Many entrepreneurs are influenced by their families. The family has an important role in the entrepreneurial activity. Family experience positively affects the lives of entrepreneurs. It is understood that education in entrepreneurship activities contributes positively to entrepreneurship activities. Also, individual characteristics are significantly influential in entrepreneurship.

Keywords: Entrepreneurship skills, entrepreneurship training, entrepreneurship, education, entrepreneur

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, murattarhann@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-8262-8130>

1. GİRİŞ

Girişimciyi; hedefine (hayaline) ulaşmak için riski göze alarak üretim koşullarını düzenleyip hizmet/ürün gerçekleştiren kişi olarak tanımlamak mümkündür. Girişimsel faaliyeti ve girişimciyi diğer ticari aktivitelerden ayıran en önemli özellik kâr amacından ziyade hedefin gerçekleştirilmesi durumudur. Yenilikçi bir düşünceyle, sermayeye takılmadan, fırsatların değerlendirilmesiyle elde edilen başarılar girişiminin en büyük haz kaynağıdır. Çünkü girişimci kâr etmenin yanı sıra başarabilmenin hazzını yaşar. Girişimcileri yöneticilerden ayıran en önemli özellikler ise kalıp davranışların dışına çıkarak hayallerin gerçekleşmesindeki gerekli sermaye ve üretim unsurlarının bir araya getirilmesindeki liderlik vasıflarının ağır basması durumudur. Özgür ruhlu, farklı düşünebilen, sıradanlığın dışına çıkarak hayallerini gerçeğe dönüştürebilen insanlar girişimcilerdir. Sürekli gelişim, dönüşüm ve atılım içerisinde olan girişimcilerin cesaretli olmaları onların bir diğer özelliklerindedir.

Girişimcilik dinamik bir vizyon, değişim ve yaratma sürecidir. Bu durumda ise yeni fikirlerin oluşturulması ve uygulanması için yaratıcı düşünebilme, pratik çözümler üretebilme, enerji ve tutku gerektirmektedir. Girişimcilik aynı zamanda risk alma, zamanı iyi değerlendirme, iş konusunda bilgi ve becer sahibi olma, ekip koordinasyonu becerisi (iş birliği, birlikte çalışabilme, ekip kurma), finansman kaynaklarını sağlayabilme, özellikle insanların “zor, kaos, belirsizlik” olarak nitelediği durumlardan fırsatlara görme ve bu fırsatları avantaj olarak değerlendirebilme gibi özellikleri barındırmaktadır. Girişimcilik, sadece işin gerçekleştirilmesi değildir, bundan daha fazlasıdır. Fırsat arayışının özellikleri, riskler ve bir fikri gerçeğe dönüştürmek için gösterilecek olan çaba, girişimciyi etkileyen (bir başkasına veya kendisine ait) bakış açısı da bu sürecin bir parçasıdır. Özellikle farklı düşünebilme yeteneği, girişimci ruhun tetiklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle bireylere girişimcilikle ilgili farklı bakış açıları kazanabilecekleri ortamların sağlanması girişimcilik faaliyetleri açısından oldukça faydalı olacaktır (Kuratko, 2005).

Ülkeler açısından ekonomik refahın artmasında girişimciliğin önemli bir yeri vardır. Bugün Apple veya Amazon’un 1 milyon doların üzerinde ciro yaptığı bir dünyada özellikle bir şirketin çoğu ülkeden daha fazla mali güce sahip olmasının temelinde yatan değer girişimciliğin ve girişimcinin kendisidir. Bu nedenledir ki girişimcilik bireysel ve toplumsal refahı arttırdığı, istihdam oluşturduğu için geçmişten günümüze insanların dikkatini çekmiş, özellikle araştırma konusu olmuştur (Korkmaz, 2012).

Girişimcilik faaliyetlerini ve girişimciliği bir araştırma alanı olarak ele alan, girişimcilik becerisini sistematik bir şekilde kazandırmayı hedefleyen girişimcilik eğitimi bireylere bilgi ve motivasyon sağlamaktadır. Özellikle Schumpeter’in (1934) girişimcilik ile ilgili tanımından günümüze kadar girişimci ve girişimciliğe yönelik bakış açısını etkileyen unsurları önemli ölçüde değiştirmiştir. Drucker (1985) girişimciliği “yeni varlık üretme kapasitesi için mevcut kaynaklara sahip olmayı içeren yenilikçi bir eylem” olarak tanımlamış ve aynı yıl ise Gartner girişimciliği “yeni bir organizasyonun oluşturulması” olarak ifade etmiştir. Gartner’a göre her bir girişimcinin kendine özgü motivasyonu, hedefleri bulunmaktadır. Yani girişimcilik aynı zamanda özgün bir iş ve eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle 1980’li yıllardan sonra girişimcilik eğitimi adına ciddi araştırmaların yapıldığı ve girişimci modellerin geliştirildiği gözlemlenmiştir. Shapero’nun 1982 yılında geliştirmiş olduğu Girişimcilik Etkinlik Modeli, Ajzen tarafından geliştirilen 1991 yılında “Planlı Davranış Modeli”, Robinson vd. tarafından 1991 yılında geliştirilen “Girişimci Tutum Oryantasyonu”, Krueger ve Carsrud tarafından 1993 yılında geliştirilen “Kasıtlı (Tasarlanmış) Temel Model”, Krueger ve Brazeal tarafından 1994 yılında geliştirilen “Girişimci Potansiyeli Modeli” ve Davidsson tarafından 1995 yılında geliştirilen “Davidson Modeli” bu araştırmalardan bazılarıdır (Guerrero vd., 2008; Lee vd., 2005).

Bu modeller aynı zamanda bireylerin düşüncelerinde oluşan “Girişimcilik öğretilir mi? Girişimcilik şu anda nasıl öğretiliyor? Girişimciliğe özgü hangi unsurlar öğretilir? Girişimciliği öğretmek için tasarlanan konular girişimcilik eğitimi özelinde öğretilir mi?” sorularına yanıt arama düşüncesinden oluşmuştur. Özellikle bazı araştırmacıların bu konudaki söylemleri oldukça önemlidir. Girişimciliğe özgü neyin ve nelerin öğretilir olduğunu birileri çıkıp sormak zorundadır. Bu tür programların temelini oluşturabilecek, iyi bir şekilde araştırılmış ve geliştirilmiş bir bilgi, literatürde tutarlı bir şekilde yoktur (Garavan & O’Cinneide, 1994; Solomon, 2007). Bu durum girişimciliğin kapsamına ve girişimcilik eğitiminde nelerin öğretilebileceğine yönelik çalışmaların yetersiz olduğuna dair önemli bir göstergedir. Buna ek olarak Fayolle (2000) tarafından girişimcilik ve girişimcilik eğitiminin nispeten yeni bir etki alanı olduğundan ve bu alandaki araştırmaların, Fransız bilim toplumunu harekete geçiremediğinden bahsedilmiştir (akt. Klapper, 2004). Ancak aradan geçen süreç içerisinde bu eksikliğin giderilmesi adına girişimcilik becerisinin kazandırılabilmesine ve girişimcilik eğitiminin kapsamına yönelik araştırmalar yapılmıştır. Özellikle girişimcilik becerisinin kazandırılması sürecinde bilgi (konu), beceri ve değerlere yönelik olarak Tarhan (2019) girişimciliğin süreçlerini “İş Fikri, Finansman, Ürün-Üretim, Reklam-Tanıtım-Pazarlama, Yatırım” olmak üzere beş farklı ana temada ele almış ve bu temalar içerisinde öğretilebilecek bilgi, beceri ve değerleri ifade etmiştir. Bu noktadan hareketle girişimcilik becerisinin kazandırılması ve girişimcilik eğitiminin sistemli bir hâle getirilmesi bu becerinin öğretim programları içerisinde yer almasına olanak sağlamıştır. Çünkü son yirmi yıldır dünyada öğretim programı geliştirme çabaları hız kazanmış ve hemen hemen pek çok ülkede, öğretim programları yeniden gözden geçirilmeye başlanmıştır. Değişen paradigmanın etkisiyle

teknolojik gelişmeler ve küresel sorunlara karşı alınacak ortak beşerî tavırlar programların yeniden şekillenmesine yol açmıştır (Ata, 2015).

Girişimcilik faaliyetlerini ele alan ve girişimcilik eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda önemli tespitlerde bulunan bu modellerin ortak yönü girişimcilik becerisinin kazandırılabilmesi durumu ve girişimciliğin iki önemli faktörünün olmasıdır. Bu iki önemli faktörden ilki girişimciliğin evrensel bir şekilde kabul edilebilir beceri ve değerleri, ikincisi ise bölgesel ve kültürel özellikleri taşımasından dolayı özgün girişimcilik unsurlarıdır. Bu özgün girişimcilik unsurlarının, özellikle her ülkenin, ülke içerisinde bölgelerin, bölge içerisinde ailelerin ve hatta kişinin bireysel özelliklerini yansıttığını ifade etmek mümkündür.

Günümüzde dijital çağın başlaması, bilginin daha hızlı ilerlemesi girişimcileri bölgesellikten çıkarmış, dünyada ulaşılamaz bölge bırakmamıştır. Burada üzerinde durulması gereken konu bireysel girişimci faaliyetlerinin küresel pazarda yer bulması durumudur. Bu nedenle girişimciler ilerleyen zamanlarda daha fazla kitleye hitap etmek için kendilerini geliştirme ve daha fazla rakiple mücadele içerisinde girme zorunluluğu ile karşı karşıya kalacaklardır. Bu noktadan hareketle girişimciler bölgesel ve kültürel girişimlerini küresel dünyada sunmak için hem kendi özelliklerini barındıracak hem de küresel olarak markalaşma çabası içine gireceklerdir. Sonuç olarak girişimcilik eğitimi o ülke içerisinde yetiştirilen girişimcilerin hangi özelliklere sahip olması gerektiği konusunda önemli bir görevi üstlenmiş olacaktır. Çünkü küresel dünyada markalaşmış şirketler aynı zamanda ülkelerinin ve bölgelerinin tanıtımını yapmakta ve kültürel özelliklerini dünyaya aktarmaktadır.

Girişimcilik eğitimi sürecinde üzerinde durulması gereken bir diğer konu ise girişimcilik becerisinin geliştirilmesi için seçilen pedagojik içeriğin öğrencilerin yenilikçi ve yaratıcı becerileri kazanmasına imkân sağlamasıdır. Çünkü girişimci ruhun ve isteğin hedefine ulaşması için gerekli becerilerin kazanılması, gerçekleştirilmesi hedeflenen ürünün veya hizmetin başarı oranını arttıracak ve olumsuzlukla sonuçlanan girişimlerin sayısının azalmasını sağlayacaktır. Bu nedenle girişimcilik eğitiminde daha fazla gerçeklik ve deneyim temelli pedagojik bilgilere odaklanılması önerilmektedir. Girişimcilik, eşzamanlı olarak bilgi uyandırma ve uyarılma yeteneğinin geliştirilmesine olanak sağlayan önemli pedagojik bilgileri kapsayan birçok yetenek, beceri ve bilgi gerektiren devamlılığı olan bir süreçtir. Eğitimcilerle düşen en önemli sorumluluk ise öğrenim ortamında deneyim ve beceri merkezli eğitim ortamlarının oluşturulmasını sağlamaktır. Özellikle girişimci ortamının korunması, eğitim ortamlarındaki zorluklar nedeniyle oluşan eksikliklerin giderilmesini sağlayan kursların açılması, beceri programları, destek çalışma alanlarının oluşturulması yapılabilecek uygulamalardan bazılarıdır.

Girişimcilik eğitiminin en önemli amacı girişimci ruhun ortaya çıkarılması ve desteklenmesidir. Bu durum ile ilgili olarak Li vd. (2003) Çin ekonomisinin son yirmi yıldaki başarısını, girişimcilik eğitimi sayesinde girişimci ruhun teşvik edilmesine, ortamın girişimcilik faaliyetleri açısından elverişli hâle getirilmesi ve girişimsel aşamalarda gerçekçi ve yenilikçi düzenlemelerin yapılmasına bağlamışlardır. Bu durum girişimcilik eğitiminin muhatabı olan topluma ait sorunların tespit edilmesi ve gerçekçi sonuçlara ulaşmak için uygun içeriklerin belirlenmesi adına önemli görülmektedir. Özellikle girişim faaliyetlerinin artmasında girişimcilik eğitimi politikasının oluşturulması, girişimcilik eğitiminin doğasına, kapsamına, yapısına ve uygulama yöntemlerine yönelik araştırmaların yapılması etkili olacaktır. Bu noktadan hareketle çalışma ülkemizde girişim faaliyetlerinde bulunan girişimcilerin öz yaşam öykülerinden yola çıkarak ülkemizde girişimcilik eğitiminin nasıl gerçekleştirilebileceğine, girişimcilerin hangi özelliklere sahip olduğuna, hangi alanlarda girişim faaliyetlerinde bulunulduğuna, girişimciliği etkileyen etmenlerin neler olabileceğine yönelik tespitlerin yapılması ve değerlendirilmesi açısından önemli görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, girişimcilerin öz yaşam öykülerinden yola çıkarak Türkiye’de girişimciliğin hangi şartlar altında ve nasıl gerçekleştiğine yönelik bir tespitte bulunmaktır. Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Türkiye’de girişimcilerin girişimci faaliyette bulunma yaşları nelerdir?
- 2- Özellikle girişimcilik faaliyetleri hangi alanlarda yapılmıştır?
- 3- Girişimcilerin girişimci faaliyetlerini etkileyen unsurlar (beceri ve özellikler) nelerdir?
- 4- Eğitimin girişimci faaliyette etkisi nedir?

2. YÖNTEM

Yapılan araştırma nitel araştırma yöntemi çerçevesinde ele alınmıştır. Nitel araştırmanın alan yazında yer alan tanımlamasına bakıldığında genellikle gözlem, doküman analizi ve görüşme şeklinde nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma türü şeklinde tanımlandığı görülmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu ifadenin yanı sıra özellikle eşyanın tabiatı ve doğasına yönelik bilgiler nitel araştırmalar açısından önemlidir. Çünkü nitelik herhangi bir şeyin nasıl olduğu, ne olduğu, zamanı, duruma ait neden ve sonuçlar gibi araştırmaya konu olan nesnelerin bulunduğu ortamın tanımlanması ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle tanımlamalar, anlam-anlatımlar, kurgu, mecaz ve semboller nitel araştırmanın tabiatında bulunmaktadır (Berg & Lune, 2019). Bu

araştırmada ise girişimcilerin hayat hikâyeleri konu edilmiş ve bu bağlamda girişimcilik becerisine yönelik çıkarımlar yapılmıştır.

2.1. Araştırmanın modeli

Araştırma sürecinde nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan doküman incelenmesinden yararlanılmıştır. Doküman inceleme yönteminde araştırılmak istenen konuyla ilgili mevcut arşiv kayıtları, kitaplar, dergiler, biyografiler, günlükler, mektuplar, filmler, radyo ve televizyon programları gibi birbirinden farklı yazılı ve görsel materyaller incelenmektedir (Balcı, 2011). Bu çalışmada doküman inceleme yöntemi, araştırmanın amacına uygunluğu ve yazılı materyal kapsamında girişimcilerin öz yaşam öykülerinin yer aldığı kitapların değerlendirilmesine olanak sağlaması nedeniyle kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Çalışmada Dünya gazetesi tarafından seri hâlinde yayımlanan ve Feyzan Ersinan Top tarafından hazırlanan “Başarı Öyküleri” adlı kitaplar incelenmiştir. Çalışmanın veri kaynağını oluşturan kitapların listesi Ek-1’de sunulmuştur. Bu kitaplar doküman inceleme formu sayesinde değerlendirilmiş ve girişimciliği etkileyen unsurlar, girişimcilerin öz yaşam öykülerinden hareketle açıklanmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler ve bu verilerin ortaya çıkarmış olduğu bulgular otuz girişimciye ait öz yaşam öykülerini kapsamaktadır.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırma sürecinde verilerin toplanmasında doküman inceleme formu kullanılmıştır. Doküman inceleme formunun tercih edilmesinde, verilerin farklı şekillerde toplanmasına olanak sağlaması, kısa sürede düzenli bir veri kümesinin oluşturulmasında sunduğu kolaylık, süreç içerisinde araştırmacının konu ile ilgili dikkatinin dağılmaması gibi unsurlar etkili olmuştur. Doküman inceleme formunun hazırlanmasında yaş, eğitim, beceri ve değerler, girişim alanı gibi kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Mevcut kriterler doğrultusunda formdan elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yardımıyla analiz edilmiştir. Nitel araştırma yöntemi kapsamında doküman inceleme yöntemiyle birlikte de kullanılabilen içerik analizi başkaları tarafından ortaya konulan iletişim materyalinin içerdiği bilgi, mesaj, karakter, simge ve slogan gibi unsurların incelenerek sayısallaştırılması esasına dayanır. Araştırmada yazılı kaynakların veya belgelerin bilinen özelliklerini ürettikleri mesajlarla ilişkilendirebilmesi, bilgilendirme tekniklerini analiz etmeye olanak sunması, stil, üslup veya tarz analizleri yaparak iletişimin kalıplarını betimlemeye fırsat vermesi gibi özellikleri nedeniyle içerik analizinden yararlanılmıştır (Arıkan, 2007). Bu bağlamda araştırmaya ilişkin veriler dört kategoride (yaş, faaliyet alanı, girişim faaliyetini etkileyen girişimci özellikler ve eğitim) toplanmış ve elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçları doğrultusunda değerlendirilmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Bu araştırma, doküman incelemesi yöntemi ile tamamlanmıştır. İnsan üzerinde herhangi bir araştırma yapılmadığından etik kurul izin belgesine ihtiyaç duyulmamaktadır. “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

3. BULGULAR

Bulgular araştırma sürecinde kullanılan otuz biyografik kaynaktan elde edilen veriler ile oluşturulmuştur. Bu veriler “Türkiye’de girişimcilerin girişimci faaliyette bulunma yaşları nelerdir?, Girişimcilik faaliyetleri hangi alanlarda yapılmıştır?, Girişimcilerin hedeflerini gerçekleştirmede etkili olan girişimci özellikleri, becerileri nelerdir?, Eğitimin girişimci faaliyette etkisi nedir?” gibi alt amaçlar doğrultusunda sınıflandırılarak açıklanmıştır.

3.1. Girişimcilerin girişimci faaliyette bulunma yaşlarına yönelik bulgular

Girişimcilik eğitimi sürecini etkileyen unsurlardan olan yaş faktörü örnek girişimciler üzerinde değerlendirilmiştir. Girişimcilik eğitiminin hangi yaşlardan itibaren başlaması gerektiği, girişimin hangi yaşlarda gerçekleştirilmesi gerektiğine yönelik sorular sürekli insanların zihinlerinde varlığını devam ettirmiştir. Bu sorulara cevap aramak için otuz girişimcinin biyografilerinden elde edilen yaş bulguları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.*Girişimcilerin İlk Girişim Faaliyetlerine Bulunduğu Yaş*

Girişimci	İlk Girişimci Yaşı
Girişimci 1	Aile
Girişimci 2	29
Girişimci 3	Aile şirketi
Girişimci 4	15
Girişimci 5	20
Girişimci 6	22
Girişimci 7	19
Girişimci 8	36
Girişimci 9	Aile
Girişimci 10	29
Girişimci 11	24
Girişimci 12	-
Girişimci 13	31
Girişimci 14	19
Girişimci 15	20+
Girişimci 16	25
Girişimci 17	27
Girişimci 18	35
Girişimci 19	18
Girişimci 20	20
Girişimci 21	11
Girişimci 22	-
Girişimci 23	24
Girişimci 24	-
Girişimci 25	22
Girişimci 26	20
Girişimci 27	-
Girişimci 28	20
Girişimci 29	25
Girişimci 30	-

Tablo 1’de elde edilen bulgulardan hareketle girişim faaliyetlerinin ortalama yirmi-yirmi beş yaşları arasında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bazı girişimcilerin küçük yaşlardan itibaren aileleri tarafından yönlendirildiği bazılarında ise aile şirketi olduğu için yaş ifadelerine rastlanmadığı görülmektedir. Otuz yaşın üzerinde girişim faaliyetinde bulunan bireylerin sayısı ise üç olarak bulgulara yanmıştır. Bireylerin açıklamalarında yer alan “risk alma, heyecan, meslek sahibi olma, hayalindeki işi kurup geliştirme, fırsatları değerlendirme” ifadeleri, genç yaşta girişim faaliyetine başlayan girişimcilerin ortak özellikleri arasında yer almaktadır. Özellikle girişimcilerin küçük yaşlardan itibaren mesleğe dair becerilerinin geliştirilmesi, ilgi duyması, bu becerileri geliştirip meslek sahibi olma düşüncesinin oluşması, kendi işini kurma fikri ve bunun hayata geçirilmesi durumunun süreç açısından yirmili yaşların sonuna kadar genellikle gerçekleştiği görülmektedir. İş verimliliği ve hedeflerin gerçekleştirilmesi yönünden bu yaş aralığı girişim fikrini hayata geçirme açısından ideal zaman olarak ifade edilebilir. Tarhan (2019), girişimciliğin küçük yaşlardan itibaren kazandırılması gereken önemli bir beceri olduğu vurgulanmış, bu eğitimin ise yirmili yaşlara kadar devam edebileceğini ve bu yaşlardan sonra girişim faaliyetinin gerçekleştirilmesinin gerekliliğine değinmiştir. Bunun yanı sıra küçük yaşlardan itibaren kazanılan becerilerin uygulamaya dönüşmesinin iş verimliliği açısından önemli olduğunu ifade etmiştir.

Girişimci fikirlerin küçük yaşlarda hayata geçirilmesine yönelik örnekler de yok değildir. Bu duruma; Girişimci 21’in 11 yaşında babasının Fransa’ya gitmesi üzerine köy bakkalını 13 yaşına kadar tek başına işletmiş olması, sonrasında toptancılık, elektrik tesisatı atölyesi, lojistik, panel fabrikası vb. gibi işlerle farklı alanlarda faaliyetlerine devam ederek günümüzde hâlen önemli bir şirket grubu olarak varlığını devam ettirmesi örnek olarak gösterilebilir. Bu noktadan hareketle bireylerin maruz kaldıkları şartların, bireysel özelliklerin, almış oldukları desteklerin ve fırsatları görme becerisinin çok küçük yaşlarda da olsa onları harekete geçirebileceği görülmektedir. Elde edilen bulgularda dört girişimcinin ise ilk girişim faaliyetini ne zaman yaptığına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

3.2. Girişimcilerin cinsiyetlerine ve girişim faaliyetleri alanlarına yönelik elde edilen bulgular

Girişimcilerin hangi alanlarda fikirlerini hayata geçirdiklerini ve Türkiye’de 1950-2000 kuşağında girişimlerin hangi alanlarda yoğunlaştığını tespit etmek amacıyla süreç içerisinde elde edilen bulgulara yönelik veriler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2.

Girişimcilerin Faaliyet Alanları

Girişimci	Faaliyet Alanı
Girişimci 1	Mobilya
Girişimci 2	Bilgi Teknolojileri ve Döküm
Girişimci 3	Gıda
Girişimci 4	Alım Satım, Ambalaj, Sentetik Dokuma Kimya Sanayi
Girişimci 5	Lojistik
Girişimci 6	Alım Satım, Nakliye, Sanayi, Emlak, Petrol
Girişimci 7	Tekstil
Girişimci 8	Petrol, Madenî Yağ
Girişimci 9	Gıda
Girişimci 10	Gıda
Girişimci 11	Çelik
Girişimci 12	Gaz-Ocak Sistemleri
Girişimci 13	Raf Metal
Girişimci 14	Denizcilik
Girişimci 15	Tekstil
Girişimci 16	Benzin İstasyonu İşçiliği, Lastik Bayiliği, Tesislerin Lokanta İş, Restoran, Kafe ve Market
Girişimci 17	Endüstri
Girişimci 18	Gıda
Girişimci 19	Giyim
Girişimci 20	İnşaatçılık, Nalburluk, Armatür
Girişimci 21	Gıda, Panel, Elektrik Tesisatı, İnşaat vb.
Girişimci 22	Tekstil
Girişimci 23	Gıda
Girişimci 24	Sağlık
Girişimci 25	Gıda
Girişimci 26	Seramik Eşya
Girişimci 27	Kiremit
Girişimci 28	Gıda
Girişimci 29	Gıda
Girişimci 30	İletişim Teknolojisi

Tablo 2’de elde edilen bilgilerden hareketle mobilya, bilgi teknolojileri, döküm, gıda, alım-satım, ambalaj, sentetik dokuma, kimya sanayii, lojistik, emlak, petro-sanayi, tekstil, demir-çelik, bayilik, işletme (gıda), kafe, endüstriyel ürünler, inşaat, armatür, sağlık hizmetleri (hastane, eczane, ilaç), seramik ve kiremit alanlarında girişimcilik faaliyetlerinin yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle bu girişim alanlarından hemen hemen üçte birinin gıda alanında olduğu görülmektedir. Girişim faaliyetleri alanlarından tekstil, lojistik, alım-satım (toptancılık) girişimlerinin diğer girişim alanlarına göre yaygın olduğu ifade edilebilir. Ancak üzerinde durulması gereken en önemli konulardan birisi ise otuz girişimci içerisinde sadece iki girişimcinin bilgi teknolojileri ve iletişim teknolojileri alanında faaliyette bulunduğuudur. Muhtemelen bu otuz örneklem dışında günümüzde araştırıldığında bilgi teknolojileri, iletişim teknolojileri, ulaşım teknolojileri vb. alanlarda faaliyette bulunan girişimciler çıkacaktır. Ancak örnekleme oluşturan otuz girişimci 1950-2000 kuşağı olduğu için bulgulara yansıyan teknoloji girişimi faaliyetinin azlığı geleceği anlama ve fütüristik düşünme becerisi noktasındaki eksikliği göstermektedir.

3.3. Girişimcilerin girişimci özelliklerine yönelik bulgular

Araştırma sürecinde otuz girişimcinin hangi girişimci özelliklerine sahip olduğuna yönelik elde edilen veriler Tablo 3’te yer almaktadır. Bu veriler girişimcilerin iş kurma sürecinde hangi özelliklerden hareketle işini gerçekleştirdiğini ve hangi bireysel özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Bu noktadan hareketle girişim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde hangi beceri ve özelliklerin daha etkin olduğuna yönelik çıkarımların yapılması mümkün olacaktır.

Tablo 3.*Bireylerin İş Kurma Sürecini Etkileyen Girişimci Özellikleri*

Girişimci	Girişimci Özelliği
Girişimci 1	Tecrübe (Aile)
Girişimci 2	Kendi işinin patronu olma düşüncesi.
Girişimci 3	Tecrübe (Aile)/ Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması.
Girişimci 4	Farkındalık becerisi. Fırsatları değerlendirme.
Girişimci 5	Tecrübe (Aile)
Girişimci 6	Tecrübe (Aile). Değişime ve yeniliğe önem verme.
Girişimci 7	Değişime ve yeniliğe önem verme.
Girişimci 8	Maruz kalma. Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması.
Girişimci 9	Tecrübe (Aile)
Girişimci 10	Tecrübe (Aile) farkındalık becerisi, farklılığı anlama becerisi. Değişime ve yeniliğe önem verme.
Girişimci 11	Maruz kalma. Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması. Kendi işini kurma düşüncesi.
Girişimci 12	Maruz kalma. Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması. Uzmanlaşma ve kendi işini kurma. Fırsatları değerlendirme. Risk ve cesaret.
Girişimci 13	Sevdiği işi tercih etme. İlgi ve yönelim. Fırsatları değerlendirme. Risk ve cesaret.
Girişimci 14	Tecrübe (Aile). Değişime ve yeniliğe önem verme.
Girişimci 15	Tecrübe (Aile). Değişime ve yeniliğe önem verme.
Girişimci 16	Farkındalık becerisi, farklılığını anlama becerisi. Fırsatları değerlendirme becerisi.
Girişimci 17	Uzmanlık, kendi işini kurma düşüncesi, maruz kalma. Fırsatları değerlendirme.
Girişimci 18	Uzmanlık, kendi işini kurma düşüncesi. Fırsatları değerlendirme. Farkındalık ve yeni şeyler deneme düşüncesi.
Girişimci 19	Tecrübe (aile)/ Maruz kalma.
Girişimci 20	Tecrübe (aile)/ Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması.
Girişimci 21	Küçük yaşlarda (11) maruz kalma. Farkındalık becerisi, alım-satım becerisi, farklılıkları görme becerisi, çeşitliliği fark etme becerisi.
Girişimci 22	Uzmanlık. Yenilikçi düşünme becerisi. Gözlem ve fırsatları değerlendirme.
Girişimci 23	Tecrübe (aile). Yaratıcı, yenilikçi düşünme becerisi, farkındalık becerisi.
Girişimci 24	Uzmanlık. Kendi işini kurma düşüncesi. Gözlem ve fırsatları değerlendirme.
Girişimci 25	Tecrübe (aile)/ Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması.
Girişimci 26	Sevdiği işi yapma düşüncesi, küçük yaşlardan itibaren alım-satım becerisinin kazanılması. Gözlem ve fırsatları değerlendirme.
Girişimci 27	Kendi işini kurma düşüncesi. Gözlem ve fırsatları değerlendirme.
Girişimci 28	Tecrübe (aile)/ Küçük yaşlarda alım-satım becerisinin kazandırılması.
Girişimci 29	Uzmanlık. Kendi işini kurma düşüncesi, yaratıcı, yenilikçi düşünme becerisi.

Tablo 3'te yer alan bulgular ışığında iş kurma sürecinde en belirgin faktörlerden birisinin ailede kazanılan girişimci kültür olduğu görülmektedir. Bireyler herhangi bir girişim faaliyetinde bulunmuş ailede yetişmiş iseler o süreç içerisinde girişimci özellikleri informal bir şekilde kazanmakta ve bu durum yeteneklerin gelişmesine önemli bir katkı sağlamaktadır. Ancak aile kültürünün etkisiyle gelişen yeteneklerin zaman içerisinde mevcut şartlar doğrultusunda yenilikçi ve yaratıcı bir şekilde geliştiği elde edilen bulgular içerisinde önemli bir değere sahiptir. Bu da bize gösteriyor ki bireyler girişimci kültürü kazanırken farklılığı görme, farkındalık becerisi, alım-satım becerisi gibi önemli becerileri kazanmaktadırlar.

Diğer taraftan öne çıkan beceriler arasında farkındalık becerisi (6), fırsatları görme becerisi (10), değişimi fark etme/ yenilikçi düşünme/ yaratıcı düşünme becerisi (7), alım-satım becerisi (9), risk alma (2) cesaretli olma (2), gözlem yapma becerisi (4) gibi becerilerin girişimci faaliyetlerini gerçekleştirmeden önce sahip oldukları beceriler arasında yer almaktadır. Bu becerilerin yanı sıra kendi işini kurma (8), sevdiği işi yapma (2), herhangi bir nedenden dolayı o işi yapma zorunluluğu hissi yani maruz kalma (6) düşüncelerinin de iş kurma sürecinde önemli bir etken olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.

3.4. Eğitimin girişimci faaliyetteki etkisine yönelik bulgular

Bu başlık altında girişimcilerin eğitim düzeyleri ve aldıkları eğitim değerlendirilmiştir. Girişimcilerin aldıkları eğitim yani uzmanlık alanları ile girişimde buldukları faaliyet alanı ilişkilendirilmiş ve eğitimlerinin girişim faaliyetleri üzerine olan etkisi araştırılmıştır. Bu konu ile ilgili elde edilen bilgiler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.*Bireylerin Eğitim Seviyeleri ve Faaliyet Alanları*

Girişimci	Faaliyet Alanı	Eğitim Seviyesi
Girişimci 1	Mobilya	Aile Şirketi
Girişimci 2	Bilgi Teknolojileri	Üniversite/Elektrik Elektronik Mühendisliği
Girişimci 3	Gıda	Üniversite/İşletme
Girişimci 4	Alım Satım Ambalaj, Sentetik Dokuma Kimya Sanayisi	Ortaokul
Girişimci 5	Lojistik	İlkokuldan sonra bilgiye ulaşamadı.
Girişimci 6	Nakliye, Sanayi, Emlak, Petrol	-
Girişimci 7	Tekstil	Lise 2 terk.
Girişimci 8	Petrol, Madeni Yağ	Üniversite/Kimya Mühendisliği
Girişimci 9	Gıda	Üniversite/Ziraat Mühendisliği
Girişimci 10	Gıda	Üniversite/Eğitim Enstitüsü İngilizce Bölümü (Siyasi Kargaşa Terk)
Girişimci 11	Çelik	Lise
Girişimci 12	Gaz-Ocak Sistemleri	Üniversite/Mühendislik
Girişimci 13	Raf Metal	Üniversite/Eğitim Hukuku
Girişimci 14	Denizcilik	Belirtilmemiş.
Girişimci 15	Tekstil	Üniversite/Jeoloji Mühendisliği
Girişimci 16	Benzin İstasyonu İşçiliği, Lastik Bayiliği, Tesislerin Lokanta İşleri, Restoran, Kafe ve Market	Lise
Girişimci 17	Endüstri	Üniversite /Makina Mühendisliği
Girişimci 18	Gıda	Üniversite/Ziraat Mühendisliği
Girişimci 19	Giyim	Lise
Girişimci 20	İnşaatçılık, Nalburluk, Armatür	Üniversite/İktisat ve İdari Bilimler
Girişimci 21	Gıda, Panel, Elektrik Tesisatı, İnşaat vb.	Lise
Girişimci 22	Tekstil	Üniversite/İşletme
Girişimci 23	Gıda	Üniversite /Uygulamalı Sanat Yönetimi
Girişimci 24	Sağlık	Üniversite/Tıp
Girişimci 25	Gıda	-
Girişimci 26	Seramik Eşya	Üniversite/İngilizce Öğretmenliği
Girişimci 27	Kiremit	Üniversite/Elektrik Mühendisliği
Girişimci 28	Gıda	Üniversite/İşletme Bölümü
Girişimci 29	Gıda	Üniversite/Ziraat

Tablo 4'te yer alan bulgular doğrultusunda girişimcilerden on yedi kişinin üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Mezun oldukları bölümler ile girişim faaliyetinin ilişkilendirilebileceği girişimci sayısının ise on bir olduğu görülmektedir (İşletme bölümünden mezun olan girişimciler hangi faaliyette bulundu ise ilişkili sayılmıştır). Bunun yanı sıra girişimcilerin üniversite sürecinde aldıkları eğitimin iş hayatlarına olumlu yansıdığı ifade etmek mümkündür. Bu duruma Girişimci 24'ün sağlık alanında aldığı eğitim doğrultusunda mesleğini icra ettiği, sonrasında sağlık alanında gerçekleştirdiği girişimi ve Girişimci 8'in kimya mühendisliği bölümünü bitirdikten sonra petro-sanayi ve madeni yağ alanında yaptığı girişim faaliyeti örnek gösterilebilir. Diğer taraftan aldıkları eğitimden farklı bir girişimcilik faaliyetinde bulunan girişimcilerin sayısı ise üç olarak tespit edilmiştir. Bu duruma ise girişimci 26'nın İngilizce öğretmenliği bölümünü bitirdikten sonra seramik alanında girişim faaliyetinde bulunması, Girişimci 13'ün hukuk eğitimi almasından sonra raf ve metal üretimine yönelik girişimde bulunması örnek olarak gösterilebilir. Bireylerin kişisel özelliklerinin, kişisel gelişimin ve aile tecrübelerinin girişimcilik eylemine etkisinin önemli bir unsur olduğu düşünüldüğünde, yabancı dilin, hukuk eğitiminin girişim faaliyetlerinde bireylere avantaj sağlayacağı fark edilir bir gerçektir. Bunun yanı sıra yedi girişimcinin lise ve daha alt eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle eğitimin girişimci faaliyetlere doğrudan katkısının olduğunu ve bireyleri alanlarında farklı kıldığını ifade etmek mümkündür. Ancak kişisel becerilerin, tecrübelerin, aileden gelen birikimin ve yaşayarak öğrenme durumunun getirmiş olduğu tecrübe ve becerilerle de girişim faaliyetlerinin gerçekleştirilebileceği gerçektir. Nitekim yükseköğrenim mezunu olmayan yedi başarılı girişimci bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Bu durum yaparak ve yaşayarak öğrenme, beceri kazanma şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç olarak girişimcilik eğitiminin, yükseköğrenim kurumunda yetenek ve beceri geliştirmeye yönelik alan eğitimlerinin girişimci faaliyetlere misyon, vizyon, farklılıkları görme, inovatif düşünme, uzmanlaşma gibi alanlarda olumlu katkılarının olduğu, bunun yanı sıra aileden gelen girişimci kültür, bireysel özellikler, maruz

kalma, kişisel gelişim gibi alanlarda bireylerin kendilerini geliştirerek girişimsel faaliyette bulunabilecekleri görülmüştür.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sürecinde elde edilen bulgulara yönelik sonuç değerlendirmesi araştırmanın alt amaçları doğrultusunda ele alınmıştır.

Girişim fikrinin hayata geçirilmesinde ortalama yaş aralığının 20-30 olduğu tespit edilmiştir. Bazı girişimcilerin ise aile şirketi olduğu için yaş ifadelerine rastlanmamıştır. 30 yaşın üzerinde girişim faaliyetinde bulunan bireylerin sayısı ise 3 olarak bulgulara yansımıştır. Bireylerdeki “risk alma, heyecan, meslek sahibi olma, hayalindeki işi kurup geliştirme, fırsatları değerlendirme” ifadeleri genç yaşlarda girişim faaliyetine başlayan girişimcilerin ortak özellikleri arasında yer almaktadır. Özellikle çocuk yaşta mesleğe dair becerilerin geliştirilmesi ve ilgi bu becerileri geliştirip meslek sahibi olma, kendi işini kurma düşüncesi ile birleştiğinde bu yaşların (20-30) iş verimliliği açısından ideal yaşlar olduğunu göstermektedir. Bireylerin maruz kaldıkları şartların, bireysel özelliklerin, almış oldukları desteklerin ve fırsatları görme becerisinin çok küçük yaşlarda da olsa onları harekete geçirebileceği görülmektedir.

Girişimcilerin; mobilya, bilgi teknolojileri, döküm, gıda, alım -satım, ambalaj, sentetik dokuma, kimya sanayisi, lojistik, emlak, petro-sanayi, tekstil, demir-çelik, bayilik, işletme (gıda), kafe, endüstriyel ürünler, inşaat, armatür, sağlık hizmetleri (hastane, eczane, ilaç), seramik, kiremit alanlarında girişimcilik faaliyetlerini yoğunlaştırdıkları görülmektedir. Özellikle bu girişim alanlarından neredeyse üçte birinin gıda sektörüne ait olduğu gözlemlenmiştir. Girişim faaliyetleri alanlarından tekstil, lojistik, alım-satım (toptancılık) girişimlerinin diğer girişim alanlarına göre yaygın olduğu ifade edilebilir. Örneklemi oluşturan otuz girişimci 1950-2000 kuşağı olduğu için bulgulara yansıyan teknoloji girişimi faaliyetinin azlığı geleceği anlama ve fütüristik düşünme becerisi noktasındaki eksikliği göstermektedir.

İş kurma sürecini etkileyen en belirgin faktörlerden birisinin ailede kazanılan girişimci kültür olduğu görülmektedir. Bireyler herhangi bir girişim faaliyetinde bulunmuş ailede yetişmiş iseler o süreç içerisinde girişimci özellikleri informal bir şekilde kazanmakta ve bu durum yeteneklerin gelişmesine önemli bir katkı sağlamaktadır. Ancak aile kültürünün etkisiyle gelişen yeteneklerin zaman içerisinde mevcut şartlar doğrultusunda yenilikçi yaratıcı bir şekilde geliştirilmesi elde edilen bulgular içerisinde önemli bir değere sahiptir. Bu da bize gösteriyor ki bireyler girişimci kültür içerisinde farklılığı görme, farkındalık becerisi, alım-satım becerisi gibi önemli becerileri kazanmaktadırlar. Diğer taraftan çalışmada girişim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde öne çıkan beceriler arasında farkındalık becerisi (6), fırsatları görme becerisi (10), değişimi fark etme/ yenilikçi düşünme/ yaratıcı düşünme becerisi (7), alım-satım becerisi (9), risk alma (2) cesaretli olma (2), gözlem yapma becerisi (4) gibi becerilerin varlığı tespit edilmiştir. Bu becerilerin yanı sıra kendi işini kurma (8), sevdiği işi yapma (2), herhangi bir nedenden dolayı o işi yapma zorunluluğu hissi yani maruz kalma (6) düşüncelerinin de iş kurma sürecinde önemli bir etken olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.

Bireylerin eğitimlerinin girişimci faaliyetlerine olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Yükseköğrenim kurumunda yetenek ve beceri geliştirmeye yönelik alan eğitimlerinin girişimci faaliyetlere misyon, vizyon, farklılıkları görme, inovatif düşünme, uzmanlaşma gibi konularda girişimcilere destek olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra aileden gelen girişimci kültürün, bireysel özelliklerin, maruz kalma ve kişisel gelişim gibi alanlarda bireylerin kendilerini geliştirerek herhangi bir yükseköğretim kurumunda eğitim almadan girişimsel faaliyette bulunabildikleri de ulaşılan sonuçlar arasında yer almıştır.

KAYNAKÇA

- Arıkan, R. (2007). *Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama*. Asil Yayın Dağıtım.
- Ata, B. (2015). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi. C. Öztürk (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi içinde*. Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem A Yayıncılık.
- Berg, B. L. & Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Çev. A. Arı & M. Koçyiğit; 9. baskı). Eğitim Yayınevi.
- Drucker P. F. (1985). *Innovation and entrepreneurship: Practice and principles*. <https://ssrn.com/abstract=1496169>
- Garavan, T. N., & O'Conneide, B. (1994). Entrepreneurship, education and training programmes: A review and evaluation – part 2. *Journal of European Industrial Training*, 18(11), 13-21. <https://doi.org/10.1108/03090599410073505>
- Guerrero, M., Rialp, J., & Urbano, D. (2008). The impact of desirability and feasibility on entrepreneurial intentions: A structural equation model. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 4, 35–50. <https://doi.org/10.1007/s11365-006-0032-x>
- Klapper, R. (2004). Government goals and entrepreneurship education - an investigation at a Grande Ecole in France. *Education + Training*, 46(3), 127-137.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit üniversitesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 14(2), 209-226.
- Kuratko, D. F. (2005). The emergence entrepreneurship education: Development, trends and challenges. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(5), 577-597.
- Lee, S. M., Chang, D., & Lim, S. B. (2005). Impact of entrepreneurship education: A comparative study of the U.S. and Korea. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 1, 27–43.
- Li, J., Zhang, Y., & Matlay, H. (2003). Entrepreneurship education in China. *Education + Training*, 45(8/9), 495-505. <https://doi.org/10.1108/00400910310508883>
- Schumpeter, J. A. (1934). *The theory of economic development: An inquiry into profits, capital, credit, interest and the business cycle*. Harvard University Press.
- Solomon, G. (2007). An examination of entrepreneurship education in the United States. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 14(2), 168-182. <https://doi.org/10.1108/14626000710746637>
- Tarhan, M. (2019). *Girişimcilik pedagojisine giriş*. Pegem Akademi Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Entrepreneurship is a dynamic vision, change and creation process. In this case, entrepreneurs have the following competencies: They can think creatively, produce practical solutions, have energy and a passionate personality to create and implement new ideas. Entrepreneurship also includes risk taking, good use of time, business knowledge and skills, team coordination (collaboration, collaboration, team building) and financing. They also create opportunities, especially from environments that people call "difficult, chaos, uncertainty". But entrepreneurship isn't just about getting the job done, it's more than that. For this reason, it was tried to reach information about entrepreneurship education based on the lives of exemplary entrepreneurs. Another issue that should be emphasized in the entrepreneurship education process is the determination of the pedagogical contents for the development of entrepreneurship skills. Pedagogical content should enable students to acquire innovative and creative skills. Because gaining the skills required by the entrepreneurial spirit and the desire to reach the goal will increase the success rate of the targeted product and reduce the number of initiatives that result in negativity. In this context, this information extracted from the lives of entrepreneurs can be used pedagogically.

This study has been prepared by benefiting from the autobiographies of entrepreneurs in Turkey. The aim of this study is to determine the factors affecting entrepreneurship skills by using the autobiographies of entrepreneurs. In the research, the activities of the entrepreneurs were evaluated in four categories. Type of business, age, education, assessment of individual skills. Studies of factors affecting the entrepreneurial skills in Turkey were considered important in terms of detection. The purpose of this research: to infer the entrepreneurial skills of entrepreneurs taking advantage of the autobiography in Turkey. In line with the sub-purposes of the research, the following questions were sought:

- 1- How old are entrepreneurs starting work?
- 2- What are the areas of entrepreneurship?
- 3- What are the factors (skills and characteristics) that affect the business activities of entrepreneurs?
- 4- What is the effect of education on entrepreneurship?

2. METHOD

Qualitative research method was used in the research. Document review method was preferred in this context. In this method, different written and visual materials such as books, journals, biographies, diaries, letters, films, radio and television programs are examined. The document analysis method is suitable for the nature of the research because it examines the written materials of the books containing the entrepreneurs' own life stories. In the research, 30 books from the series titled "Success Stories" prepared by Dünya newspaper publications (Feyzan Ersinan Top) were used.

Document review form was used to collect data during the research process. In the preparation of the document review form, criteria such as age, education, skills and values, intervention area were taken into account. The information obtained from the form was evaluated according to the existing criteria.

The data obtained in the research were evaluated with the help of content analysis. Content analysis can also be used in conjunction with the document review method. This analysis is based on the principle of analyzing and digitizing information, messages, characters, symbols and slogans contained in communication material created by others. Researchers often use content analysis to evaluate written sources or documents. Content analysis is used for the following features: It can be associated with messages, provide analysis of information techniques, and provide an opportunity to define communication patterns by analyzing style, style or style (Arıkan, 2007). In this context, the data related to the research were analyzed in four categories. These are age, field of activity, entrepreneurial characteristics and education. The findings are organized according to these categories.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

Entrepreneurs are guided by their families from an early age. The age of some entrepreneurs (family business) has not been determined. The period up to the age of 30 is important for entrepreneurship. Tarhan (2018) explained that entrepreneurship is an important skill to be acquired from a young age and this training should be completed by the age of twenty. He emphasized that commercial activities should be done after this age.

The following findings were obtained from the information obtained: Work was carried out in areas such as furniture, information technologies, casting, food, trade, packaging, weaving, chemical industry, petrochemistry,

textile, dealership, health, ceramics. It is seen that almost one third of these areas are in the food sector. It has been observed that the studies are concentrated in the fields of textile, logistics and trading.

Individuals can gain entrepreneurial skills in two ways. The first is to gain entrepreneurship skills through life, and the second is to gain entrepreneurship skills in the education and training process. However, the entrepreneurial family culture also positively affects the development of this skill. Innovative and creative skills of individuals develop in these ways. During the research process, it was seen that the following skills were important for entrepreneurs: Seeing differences, awareness skills, trading skills, seeing opportunities, recognizing change, innovative thinking, creative thinking, trading skills, risk taking, courage, observing skills. In addition, individuals tend to be entrepreneurs due to the negative effects of life. This situation can be expressed as exposure.

University education of entrepreneurs has a positive effect on their business. In this case, entrepreneurs have been active in fields such as petrochemistry, chemical industry and mineral oil. These entrepreneurs are graduates of the chemistry department. It has been observed that health-trained entrepreneurs work in the field of health. Personal characteristics, personal development, education and family culture are effective at work. Foreign language education, legal education, business education provide significant benefits to entrepreneurs in business fields. Thus, education contributes positively to entrepreneurship activities. It makes individuals advantageous in their field.

The research has been evaluated within the scope of sub-objectives.

Entrepreneurs mostly worked in the following areas: Furniture, information technology, foundry, food, trade, packaging, weaving, chemical industry, petrochemical, textile, dealership, health, ceramics. During the research process, it was seen that the following skills were important for entrepreneurs: Seeing differences, awareness skills, trading skills, seeing opportunities, recognizing change, innovative thinking, creative thinking, trading skills, risk taking, courage, observation skills. It has been observed that the education of individuals contributes positively to entrepreneurship activities. It has been understood that field trainings aiming to develop skills and skills in higher education institutions support entrepreneurs in entrepreneurship activities such as mission, vision, differences, innovative thinking and specialization.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu araştırma, doküman incelemesi yöntemi ile tamamlanmıştır. İnsan üzerinde herhangi bir araştırma yapılmadığından etik kurul izin belgesine ihtiyaç duyulmamaktadır. “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Ek. Araştırmada kullanılan girişimcilerin öz yaşam öykülerine ait kaynaklar

- 1- Top, E. F. (2007) *Başarı Öyküleri 7*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 2- Top, E. F. (2007) *Başarı Öyküleri 8*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 3- Top, E. F. (2007) *Başarı Öyküleri 9*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 4- Top, E. F. (2008) *Başarı Öyküleri 13*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 5- Top, E. F. (2008) *Başarı Öyküleri 14*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 6- Top, E. F. (2008) *Başarı Öyküleri 17*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 7- Top, E. F. (2008) *Başarı Öyküleri 21*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 8- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 24*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 9- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 26*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 10- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 27*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 11- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 28*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 12- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 31*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 13- Top, E. F. (2009) *Başarı Öyküleri 32*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 14- Top, E. F. (2010) *Başarı Öyküleri 33*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 15- Top, E. F. (2010) *Başarı Öyküleri 35*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 16- Top, E. F. (2010) *Başarı Öyküleri 38*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 17- Top, E. F. (2010) *Başarı Öyküleri 39*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 18- Top, E. F. (2010) *Başarı Öyküleri 40*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 19- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 44*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 20- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 46*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 21- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 47*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 22- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 48*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 23- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 49*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 24- Top, E. F. (2011) *Başarı Öyküleri 50*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 25- Top, E. F. (2012) *Başarı Öyküleri 51*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.
- 26- Top, E. F. (2012) *Başarı Öyküleri 53*. Dünya Gazetesi Kitaplığı.